

GENEL HEDEFLERİN BELİRLENMESİ

✘ Her konuda olduğu gibi zoonotik hastalıkların kontrolünde de öncelikle genel hedeflerin belirlenmesi gerekir.

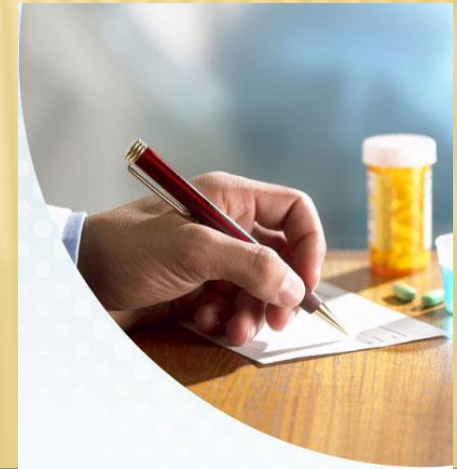
✘ Bunun için de sırasıyla;

- + Kontrol için temel gereksinimlerin temini,
- + Gerekli koşulların yaratılması ve işlerlik kazandırılması,
- + İşbirliği oluşturulması,
- + Genel durumun değerlendirilmesine çalışılmalıdır.

- ✘ Zoonotik hastalıkların kontrolünde başarı; temel gereksinimlerin gerçekçi olarak belirlenmesine bağlıdır.
- ✘ Bunun için öncelikle nitelikli personel veya işgücü temin edilmeli ve bu güçten çok iyi yararlanılmalıdır.
- ✘ Zoonotik hastalıkların kontrolünde iş gücü denilince ilk başta konularında iyi yetişmiş veteriner hekimler, doktorlar ve yardımcıları olmak üzere gıda bilimci, epidomiyolojist, mikrobiyolog, istatistikçi, ekonomist vb. çeşitli gerekli mesleklere mensup personel akla gelir.

TANI HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE EPİDEMİYOLOJİK YÖNTEMLERİN UYGULANMASI

- ✘ Tanı ,genelde “tıpta birbiri ile ilintili olan uygulama ve araştırmaların temel hareket noktası veya önemli bir yapı taşı” olarak tanımlanır.
- ✘ Tanımdan anlaşılacağı gibi tanı, hastalıkları beldeklerine, diğer bir deyişle septomlarına göre tanıtmamanın yanında tıp ile ilgili araştırmalara temel oluşturması bakımından da çok büyük önem taşır.

✘ Herhangi bir hastalığın klinik tanısında, öncelikle hastalığın neden olduğu klinik belirtiler veya beldekler özenle belirlenip değerlendirilerek hastalığın ne olduğu saptanır. Açıkçası hastalıkların tanısı beldeklerine göre yapılır.

✘ Tanı amacıyla hastalıklara özgü belirlenen beldekler, hayati öneme sahip kimi kimyasal, patolojik ve epidemiyolojik konularda yürütülecek araştırmalara sıkça kaynak oluştururlar.

✘ Veteriner epidomiyolojistlerin, epidemiyolojik bilgi toplamak için yürüttükleri etkinlikler arasında önceliği zoonotik hastalıklar ile ilgili araştırmaların yürütülmesi alır.

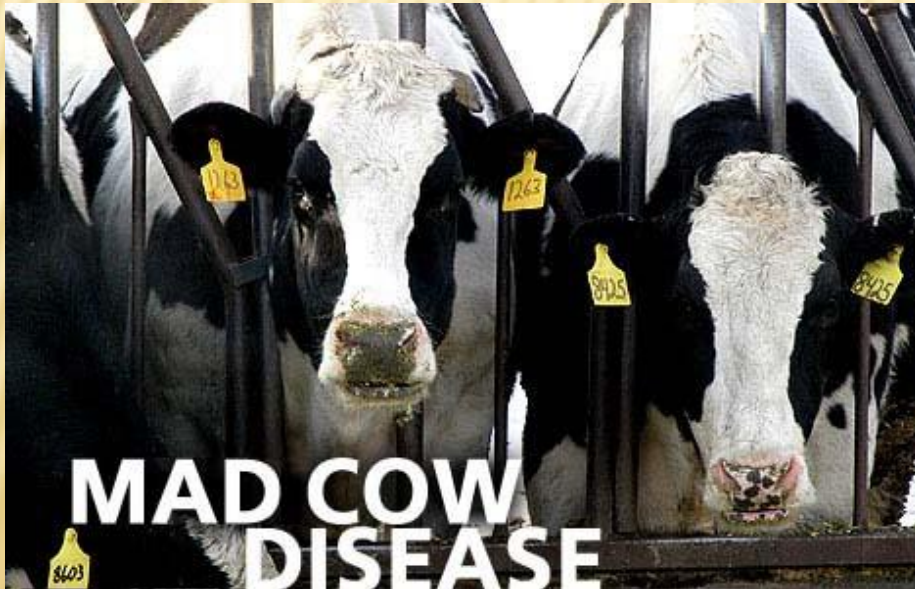
✘ Bunda başarılı olmaları durumunda zoonotik hastalıklara ilişkin bilgilerin zamanında rapor haline getirilip gerekli yerlere duyurulması sağlanabilir.

Böylelikle, hastalıkların başka yerlere yayılmaları önlenir ve kolaylıkla kontrol altına alınmaları gerçekleştirilebilir.

HAYVANLARDA HASTALIK KONTROLÜ

- ✖ Veteriner hekimlikte hastalıkların kontrolüne yönelik işlevlerin başında, kuşkusuz zoonotik hastalıkların kontrollerini gerçekleştirme amacıyla yapılan hizmetler gelir.

✘ Genelde bu amaç doğrultusunda sırasıyla;

- + Sürülerde ve/veya toplu halde yaşayan hayvanlarda hastalıkların kontrolüne,
- + Hayvanlarda hastalıklara yakalanma riski veya duyarlılığının azaltılmasına,
- + Hastalıksız veya hastalıktan arınmış ortamın korunmasına ilişkin görevler yürütülür.

✘ Sürülerde ve/veya toplu halde yaşayan hayvanlarda hastalıkların kontrolünde öncelikle enfekte hayvanlar ve onlarla temas edenler belirlenmeli ve en kısa zamanda karantinaya alınarak sağaltım işlemleri yürütülmelidir.

İNSAN SAĞLIĞININ KORUNMASI, HASTALIKLARININ SAĞALTIMI

- ✘ Zoonozların kontrolünde kuşkusuz üzerinde önemle durulması gereken insan sağlığının korunması ve hastalıklarının sağaltımıdır. Bunda da en etkili yöntem, hayvan hastalıklarının eradikasyonudur.

✘ Bu amaçla sırasıyla;

- + Enfeksiyonların önlenmesi,
- + Enfeksiyonların tanıları,
- + Hastalıkların sağaltılması için gerekli hizmetler uygulanır.

✘ Enfeksiyonları önlemek amacıyla öncelikle yüksek risk gruplarına gerekli olan eğitim verilmelidir. Bunun yanı sıra aşılama ve kimyasal tedavi uygulamaları özenle gerçekleştirilmeli ve bu bağlamda yine önemi nedeniyle iş sağlığı programları uyarınca risk gruplarının genel sağlık durumları sürekli olarak gözlenip rapor haline getirilmelidir.

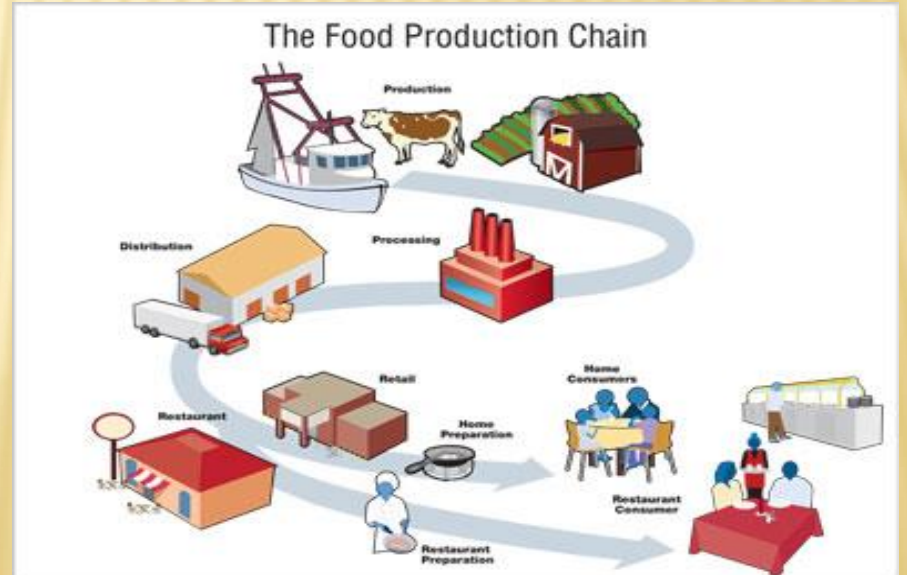
HASTALIK ETKENLERİ KAYNAK VE/VEYA TAŞIYICILARININ KONTROLÜ

- ✖ Zoonotik hastalıkların kontrolü ile ilgili stratejilerin belirlenmesi kapsamında hastalıkların geçişinde ve/veya bulaşmasında kaynak ve taşıyıcısı olabilecek canlı ve cansız her türlü varlığın kontrolü, halk sağlığının korunmasında zincirin en önemli halkasını oluşturur.

✖ Bu amaçla sırasıyla;

- + Gıda hijyeni ve/veya sağlıklı gıda üretimi,
- + Hayvansal ürünlerin güvenilirliğinin sağlanması,
- + Hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim ile ilgili işletmelerin atık ve atıklarının güvenli şekilde değerlendirilmesi ve imhası,
- + Çevre hijyeni konularına ilişkin hizmetlerin özenle uygulanması gerekir.

ERADİKASYON

- ✘ Koruyucu hekimlik açısından zoonotik hastalıklarla mücadelede önemli stratejilerden birisi **eradikasyon** yani “**hastalığın bir yerden, bir bölgeden veya ülkeden tamamen elimine edilmesi ve kurutulmasıdır**”.
- ✘ Eradikasyon, hastalıklarla mücadelede özenle gerçekleştirilmesi gereken en son uygulanacak bir stratejidir.

- ✘ Veteriner hekimler zaman içersinde kimi hayvan hastalıklarını eradike etmek için yoğun çaba harcamışlardır.
- ✘ Sözgelimi, 18 ve 19. yüzyıllarda İngiltere başta olmak üzere çoğu ülkede sığır vebası, kuduz ve çiçek hastalıklarının bastırılmasında büyük başarı sağlamışlardır.

